

ОӘЖ 37.013: 37.016

БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ДӘСТҮРЛІ ОҚЫТУ МЕН ИНТЕРБЕЛСЕНДІ ОҚЫТУДЫҢ АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ

Жартыбай Төлеген

1 курс магистранты, «7M01501 – Математика» білім беру бағдарламасы,
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Ғылыми жетекшісі: Сүлеймен Самал Бейкұтқызы,
педагогика ғылымдарының магистрі, аға оқытушы,

Бұл мақалада білім беру жүйесіндегі дәстүрлі оқыту мен интербелсенді оқыту әдістерінің айырмашылықтары мен ерекшеліктері талқыланады. Қазіргі білім беру жүйесінің дамуы мен өзгерісі Қазақстандағы білім беру саласының жаңа бағыттарымен байланысты. Жаңа педагогикалық технологиялардың, оның ішінде интербелсенді оқыту әдісінің қолданылуы, оқу үдерісін тиімді ұйымдастыруға, оқушылардың белсенділігін арттыруға және шығармашылық қабілеттерін дамытуға бағытталған. Мақалада интербелсенді оқытудың теориялық негіздері, таным теориясы мен диалектика іліміндегі орны, сондай-ақ бұл әдістің дәстүрлі оқыту жүйесінен басты айырмашылықтары қарастырылады. Интербелсенді оқыту оқушылардың теориялық ойлауын дамытып, сыни ойлау мен коммуникативтік дағдыларын жетілдіруге мүмкіндік береді. Қорытындысында дәстүрлі және интербелсенді оқытудың өзара тиімді үйлесімі арқылы білім беру сапасын арттырудың маңыздылығы көрсетіледі. Бұл оқушылардың болашақта өмірде табысты болуына және қоғамның дамуына ықпал етуі мүмкін.

Кілт сөздер: дәстүрлі оқыту, интербелсенді оқыту, педагогикалық технологиялар, шығармашылық ойлау, сыни ойлау, білім беру сапасы, оқу үдерісі.

Мақалада білім беру жүйесінің жаңару қажеттілігі және оның қоғам дамуына әсері туралы сөз болады. Қазіргі таңда білім – еліміздің болашағының кепілі ретінде үлкен стратегиялық қор болып саналады. Еліміздегі білім беру жүйесін заман талабына сай өзгерту және оны жаңа талаптарға бейімдеу маңызды мәселе болып отыр. Осы жаңа кезеңде оқытудың әдістері мен жаңа технологияларды зерттеу, оларды оқу үдерісіне тиімді түрде енгізу қажеттілігі туындады. Жаңартылған білім беру жүйесі дәстүрлі оқыту процесін

айтарлықтай өзгертуді және оқытудың инновациялық технологияларын тиімді пайдалану мақсатын көздейді. Бұл жаңа тәсілдер оқушылардың өзін-өзі дамытуына ықпал етіп, олардың оқу нәтижелерін алдын ала болжауға мүмкіндік береді.

Еліміздің мектептерінің болашағына әсер ететін маңызды бағыттар мен жолдар жаңа педагогикалық технологиялар жүйесінде көрініс табуда. Мұнда оқушының білім беру үдерісіндегі белсенді рөлі ерекше орын алады. Оқушының ана тілінде терең ойлау, сауатты жазу мен сөйлеу қабілеттерін дамыту, алған білімдері мен дағдыларын өмірде дұрыс қолдана білу – педагогикалық технологиялардың басты мақсаты. Инновациялық технологиялардың ішінде интербелсенді оқыту ерекше орын алады. Бұл әдіс Қазақстан мектептерінде біртіндеп қолданылып келе жатыр. Интербелсенді оқытудың дәстүрлі оқыту әдістерінен негізгі айырмашылығы оқушының оқу үдерісіне белсенді қатысуын талап етуінде. Яғни, оқушы тек білім қабылдаушы ғана емес, оны өңдеуші және шығармашылық тұрғыда қолданушы болып табылады.

Интербелсенді оқыту таным теориясы мен диалектика ілімдеріне негізделеді. Бұл әдіс арқылы оқушылардың теориялық ойлау қабілеттерін дамыту, танымның ғылыми-теориялық және логикалық әдістерімен қаруландыру көзделеді. Таным процесінде алдымен нақты (эмпирикалық) белгілер анықталып, кейін олардан ішкі заңдылықтарды шығару арқылы абстракция деңгейіне көтеріледі. Дәстүрлі оқытуда білім беру осы логикаға негізделеді, ал интербелсенді оқыту арқылы оқушылар өз ойларын жетілдіріп, танымдық процестерде шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік алады. Интербелсенді оқыту әдісі оқушыларды оқытуда белсенді субъект ретінде қарастырады. Оқушы өз біліміне жауапкершілікпен қарап, оны терең меңгеріп, өмірде қолдануға қабілетті болады. Бұл әдіс оқушының ойлау қабілеттерін дамытуға, оның сыни тұрғыдан ойлауын жетілдіруге, өмірде қажетті дағдыларды игеруге көмектеседі. Елдегі білім беру жүйесінде жаңа педагогикалық әдістер мен технологиялар енгізіліп, дәстүрлі және инновациялық әдістерді ұштастыру қажет. Интербелсенді оқыту әдісі дәстүрлі оқытудан айтарлықтай ерекшеленеді, себебі бұл әдіс оқушылардың білімді терең меңгеруін, оны талдау және шығармашылық тұрғыда қолдану дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

Интербелсенді оқыту білім сапасын арттыруға, оқушылардың тек теориялық біліммен ғана емес, практикалық дағдылармен де қарулануына көмектеседі. Қазіргі уақытта интербелсенді оқыту әдісінің қолданылуы Қазақстанның білім беру жүйесіне жаңа серпін әкелуде. Бұл өзгерістер оқушылардың болашақта табысты болуына және қоғамның дамуына ықпал етеді. Сондықтан дәстүрлі және интербелсенді оқытудың әдіс-тәсілдерін тиімді

үйлестіріп, оқу үдерісінің сапасын арттыру, оқушының шығармашылық әлеуетін дамыту – бүгінгі таңда маңызды міндеттердің бірі болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Блонский П.П. Педагогика. – М.: Просвещение, 1995. – 320 б.
2. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. – Алматы, 2010.
3. Айтмамбетова Г.Е., Шаяхметова Ш.Қ. Инновациялық педагогикалық технологиялар. – Алматы: Рауан, 2012.
4. Ким И.Г. Интербелсенді оқыту: теория және практика. – Алматы, 2015.
5. Қуанова Р.Ә. Жаңа педагогикалық технологиялар. – Алматы: ЖШС "Мектеп", 2017.
6. Эльконин Д.Б., Давыдов В.В. Развивающее обучение: Теория и практика. – М.: Педагогика, 2002. – 380 б.

РАЗЛИЧИЕ МЕЖДУ ТРАДИЦИОННЫМ И ИНТЕРАКТИВНЫМ ОБУЧЕНИЕМ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ

Жартыбай Төлеген

Научный руководитель: Сүлеймен Самал Бейкұтқызы

В данной статье рассматриваются различия и особенности традиционного и интерактивного методов обучения в системе образования. Развитие и изменения современной образовательной системы связаны с новыми направлениями в казахстанском образовательном процессе. Применение новых педагогических технологий, включая интерактивное обучение, направлено на эффективную организацию учебного процесса, повышение активности учащихся и развитие их творческих способностей. В статье рассматриваются теоретические основы интерактивного обучения, его место в теории познания и диалектическом учении, а также основные отличия этого метода от традиционного обучения. Интерактивное обучение способствует развитию теоретического мышления учащихся, улучшению их критического мышления и коммуникативных навыков. В заключении подчеркивается важность эффективного сочетания традиционного и интерактивного методов обучения для повышения качества образования, что может оказать влияние на успешность учащихся в будущем и развитие общества в целом.

Ключевые слова: традиционное обучение, интерактивное обучение, педагогические технологии, творческое мышление, критическое мышление, качество образования, учебный процесс.

THE DIFFERENCE BETWEEN TRADITIONAL AND INTERACTIVE TEACHING METHODS IN THE EDUCATION SYSTEM

Zhartybay Tolegen

Scientific supervisor: Suleimen Samal Beikutkyzy

This article discusses the differences and features of traditional and interactive teaching methods in the education system. The development and changes in the modern educational system are linked to new directions in the Kazakhstani education sector. The implementation of new pedagogical technologies, including interactive teaching, is aimed at effectively organizing the learning process, increasing student engagement, and developing their creative abilities. The article examines the theoretical foundations of interactive teaching, its place in the theory of knowledge and dialectical teachings, as well as the key differences between this method and traditional teaching. Interactive teaching helps develop students' theoretical thinking, enhances critical thinking, and improves their communication skills. The conclusion emphasizes the importance of effectively combining traditional and interactive teaching methods to improve the quality of education, which can impact students' future success and contribute to societal development as a whole.

Keywords: traditional teaching, interactive teaching, pedagogical technologies, creative thinking, critical thinking, quality of education, learning process.

REFERENCES

1. Blonsky, P.P. Pedagogy. – Moscow: Prosveshcheniye, 1995. – 320 p.
2. State Program for the Development of Education in the Republic of Kazakhstan for 2011-2020. – Almaty, 2010.
3. Aitmambetova, G.E., Shayahmetova, Sh.K. Innovative Pedagogical Technologies. – Almaty: Rauan, 2012.
4. Kim, I.G. Interactive Teaching: Theory and Practice. – Almaty, 2015.
5. Kuanova, R.A. New Pedagogical Technologies. – Almaty: LLP "Mektep", 2017.
6. Elkonin, D.B., Davydov, V.V. Developmental Education: Theory and Practice. – Moscow: Pedagogika, 2002. – 380 p.